

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1710/2024
21.11.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Радославе Мађаров, Ирене Вуковић и Зорице Булајић, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Биљана Дуњић адвокат из ..., против тужене Основне школе „Дринка Павловић“ из Куршумлије, чији је пуномоћник Никола Динић адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 654/2024 од 07.03.2024. године, у седници одржаној дана 21.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 654/2024 од 07.03.2024. године.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 654/2024 од 07.03.2024. године.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 654/2024 од 07.03.2024. године одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена пресуда Основног суда у Куршумлији П1 163/2021 од 06.11.2023. године којом је обавезана тужена да на име накнаде штете због неисплаћених трошкова превоза за одлазак и долазак са рада у периоду од маја 2018. године до фебруара 2020. године исплати тужиоцу новчане износе наведене у првом ставу изреке првостепене пресуде са законском затезном каматом на сваки новчани износ почев од означених датума до исплате, као и да тужиоцу надокнади трошкове парничног поступка у износу од 55.264,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужена је, због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

Посебна ревизија се, сходно члану 404. став 1. ЗПП, може изјавити само због погрешне примене материјалног права. Зато наводи ревидента о учињеним битним повредама одредаба парничног поступка, односно погрешно и непотпуно утврђеном

чињеничном стању, нису цењени приликом одлучивања о дозвољености посебне ревизије тужене.

Предмет спора је захтев тужиоца за накнаду трошкова за долазак на рад и одлазак са рада у периоду од маја 2018. године до фебруара 2020. године. Између странака није било спорно да тужена није обезбедила сопствени превоз за своје запослене.

Одредбом члана 118. став 1. Закона о раду прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају, ако послодавац није обезбедио сопствени превоз. Према члану 26. став 1. и 2. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник Републике Србије“ број 21/15 ... 92/20), запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (градски, приградски, међуградски), која мора бити исплаћена до петог у месецу за претходни месец, уколико није обезбеђен сопствени превоз, а на захтев запосленог послодавац је дужан да запосленом обезбеди месечну карту за долазак и одлазак са рада, уколико није обезбедио сопствени превоз. Означени Посебни колективни уговор се непосредно примењује у свим основним школама, средњим школама и домовима ученика (члан 2. став 1).

Тужена је 11.09.2015. године донела Правилник о службеним путовањима и о превозу радника, који је ступио на снагу осмог дана од дана његовог доношења. Правилником је, поред осталог, предвиђено: да запослени има право на накнаду трошкова превоза за долазак и повратак са посла, уз приложене доказе (члан 14); да је послодавац дужан да запосленом надокнади трошкове превоза у висини цене превозне карте у јавном градском, приградском и међуградском превозу (члан 15); да послодавац може да реализује своју обавезу куповином месечне претплатне маркице запосленом или исплатом накнаде у новцу у висини превозне карте у јавном саобраћају, а ако запослени иде мањи број дана и цена превоза је мања од цене месечне претплатне месечне маркице, школа ће исплатити путне трошкове на основу доказа о купљеним картама и колико су плаћене (члан 16); да право на накнаду има запослени ако је место становања удаљено 4км од места рада (члан 17. став 1). Правилником о раду тужене од 19.03.2018. године предвиђено је да запослени има право на накнаду за долазак и одлазак са рада у висини цене превозне карте у јавном саобраћају (члан 64. став 1). Одредбом члана 10. уговора о раду који су странке закључиле 12.09.2013. године тужиоцу је признато право на накнаду трошкова у складу са чланом 27. Посебног колективног уговора у основним и средњим школама и домовима ученика, за долазак и одлазак са посла и за службена путовања.

Тужена у спорном периоду није исплаћивала трошкове тужиоца за долазак и одлазак са рада јер је удаљеност његовог места становања од места рада краћа од 4км (члан 17. став 1. Правилника о службеним путовањима и превозу радника).

Према члану 4. став 2. Закона о раду, колективни уговор код послодавца, правилник о раду и уговор о раду морају бити у сагласности са законом, а код послодавца из чланова 256. и 257. тог закона и са општим и посебним колективним

уговором. Овом одредбом уређен је међусобни однос - усклађеност аутономних прописа, која постоји ако се запосленом не утврђују мања права и неповољнији услови рада од права и услова који су утврђени законом, односно посебним колективним уговором, уколико он делује у одређеној радној средини у смислу чланова 256, 256а и 257. Закона о раду.

Посебним колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика који се примењује од 05.03.2015. године и чије важење је више пута продужавано, право на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада није условљено удаљеношћу места становања запосленог од места његовог рада. Правилник тужене о службеним путовањима и превозу радника од 11.09.2015. године, у делу којим је право запосленог на накнаду трошкова превоза условљено одређеном одаљеношћу места његовог становања од места рада, није усклађен са означеним посебним колективним уговором јер прописује неповољније услове за остваривање тог права.

Из наведених разлога, по оцени Врховног суда, о посебној ревизији тужене није потребно одлучивати ради новог тумачења права, у спору у којем су нижестепени судови о тужиочевом праву на накнаду трошкова за долазак и одлазак са рада одлучили на основу члана 118. став 1. Закона о раду и члана 26. став 1. Посебног колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика, одбивши да примене члан 17. став 1. Правилника тужене о службеним путовањима и превозу радника којим су прописани неповољнији услови за право запосленог на накнаду трошкова. Одредба члана 195. Закона о раду, којом је прописан преклузивни рок за заштиту права запосленог, не примењује се у споровима о новчаним потраживањима запосленог из радног односа. За њих је тим законом предвиђен рок застарелости у трајању од три године од настанка обавезе (члан 196), у ком случају се не примењује преклузивни рок од 60 дана, јер би тада прописани рок застарелости био без смисла.

О посебној ревизији тужене у овом спору није потребно одлучивати ни ради уједначавања судске праксе. У одлукама ревизијског суда донетим у истим или битно истоветним чињенично-правним споровима изражен је став да запосленом припада право на трошкове за долазак и одлазак са рада без обзира на удаљеност његовог места становања од места рада, односно непостојања организованог превоза, већ једино постојањем трошкова за долазак и одлазак са рада одређених према броју ефективних радних дана и цене појединачне карте у јавном превозу. Такав став изражен је и у пресуди Врховног касационог суда Рев2 86/2021 од 30.06.2021. године, на коју се ревидент позива у прилог своје тврдње о неуједначеној судској пракси, као разлогу за дозвољеност његове посебне ревизије.

Следствено изложеном, на основу члана 404. ЗПП, одлучено је као у првом ставу изреке.

О дозвољености ревизије у споровима о новчаним потраживањима из радног односа одлучује се сходном применом члана 403. став 3. ЗПП, према вредности предмета спора побијаног дела, као у другим имовинско-правним споровима. Вредност предмета овог спора у побијаном делу је нижа од оне која је по наведеној законској

одредби меродавна за дозвољеност ревизије, због чега је на основу члана 413. ЗПП, одлучено као у другом ставу изреке.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић,с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић